

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2456
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri Velja mesečno prejemanje
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Cena 1 Din

Nadaljevanje bojev na južnem bojišču

Abesinci in Italijani poročajo o zmagah - Napredovanje čet Vehib paše in rasa Deste - Boji v italijanski Somaliji - Na severnem bojišču samo četniške akcije

Nejasen poiznaj

LONDON, 3. decembra. Na južni abesinski fronti se razvijajo že 2 dni novi srditi boji med Abesinci in Italijani, ki še niso zaključeni. Poročila o uspehih si pa docela nasprotujejo. Dočim zanjajo Italijani vse poraze in zatrjujejo, da se sploh nikamor niso umaknili, poročajo Abesinci neprestano o novih zmagah in potiskanju Italijanov proti jugu. Samo iz neutralnih virov, kolikor so na razpolago, si je mogoče ustvariti neko kolikortoliko objektivno sodbo. Po tej sodbi zaznamujejo Abesinci v resnici nove uspehe, katerih dalekosežnost bo pa mogoče presoditi šele čez nekaj dni, ko bodo sedanji boji zaključeni.

Akcija Vehib paše

Iz raznih poročil se da sklepati, da je v sredini fronte v akciji abesinska vojska pod poveljstvom turškega generala Vehib paše, ki prodira v smeri od Goraleha proti Somaliji. Abesinske čete so tu daleč na jugu od Sasabaneha ob reki Vebe Šebeli, kjer se je včeraj bil boj na nož. Abesinci so tu zasedli kraj Amaro v bližini Obija na somalski meji ter nadaljujejo ofenzivo proti Italijanom. Abesinci poročajo, da so južno od Amare pognali Italijane končno v beg in jih sedaj zasledujejo.

Prodiranje rasa Deste

Čete rasa Deste nadaljujejo na zahodnem krilu svoje operacije na abesinskem in na italijanskem ozemlju v Somaliji. Napredovanje teh čet je tako uspelo, da niso prišle samo za hrbet delu zahodnega krila čet generala Grazianija, ampak so nekatere oddelke že popolnoma odrezale od zaledja, jih obkolile ter jih sedaj skušajo docela uničiti. Vse kaže, da so te čete obsojene na smrt, ker se ne bodo več moge rešiti iz abesinskega kroga. Hudi boji se bijejo pri Lama Sifindi. O teh bojih poročajo Abesinci o zmagi nad Italijani. Italijani pa ozmagi nad Abesinci. Čete rasa Deste so ob reki Vebe Šebeli dosegle v Somaliji vas Duca d'Abruzzi. Ako je ta vest resnična potem je znaten del italijanske južne vojske odrezan od zveze z glavnim mestom Somalije Mogadisho. Italijani so poslali proti četam rasa Deste ojačenja in se pričakujejo v kratkem odločilni spopadi na somalskih tleh. Nasprotno pa bombardirajo Italijani iz zraka še dalje abesinske postojanke in mesta, zlasti Dagabur.

Obnova vzhodne fronte?

Maršal Badoglio je sklenil po zanesljivih poročilih obnoviti tudi akcijo na vzhodni fronti, kjer so se italijanske čete po neuspehih in zaradi strašnega terena docela umaknile iz Danakila v svoje izhodišče v vzhodni Eritreji. Maršal Badoglio ho skušal s svojimi četami znova zasesti gorovje Musa Ali ter prodreti v kotino Avse. Namen te akcije bi bil prodreti od severovzhoda do železnice Dži-

buti-Adis Abeba ter priti tako za hrbet abesinskim četam v Diredavi, Džidžigi in Hararju. Toda Abesinci so o tej nameri maršala Badoglie že obveščeni in bodo ta poizkus gotovo zadržali.

Severno bojišče

Na severnem bojišču še vedno ni večjih spopadov. Italijani, ki so se umaknili z nekaterih postojank okoli Makale, so računali s tem, da jim bodo Abesinci sledili iz svojih utrjenih postojank, nakar bi Italijani prešli v protinapad. Uspeh tega manevra je pa izostal, ker se Abesinci niso dali speljati v past. Zaradi tega so pričele italijanske čete znova zasedati svoje prvotne položaje. Vse kaže, da bodo morali Italijani tu sami začeti napad

na abesinske postojanke, ki leže v takem ozemlju, ki ga je skoraj docela nemogoče zavzeti. Prvotni namen, da bi abesinske čete prve prešle v napad, je vrhovno poveljstvo opustilo in se bo omejilo z enkrat na defenzivo ter bo prešlo v ofenozo šele tedaj, kadar bodo Italijani zaradi neuspehih ofenzivnih napadov izmučeni in oslabiljeni. Pač pa se nadaljuje z vso vztrajnostjo gverilska vojna v ozadju italijanske fronte, kjer so vsa italijanska prizadevanja, da bi uničili abesinske četniške oddelke, zaman.

Zopet zastoj na jugu?

LONDON, 3. decembra. Po najnovejših vesteh je nastal tudi na jugu zopet zastoj operacij, ki pa ne bo trajal dolgo.

Pred poostitvijo sankcij.

Laval bi zopet rad dosegel odgoditev poostitve — Obramba Italije proti poostrenim sankcijam

LONDON, 3. decembra. Tukajšnji listi poročajo o novem apelu francoskega ministrskega predsednika Laval na italijanskega predsednika Mussolinija, v katerem ga poziva, naj stavi nove stvarne predloge za sporazum in mu s tem omogoči zahtevati novo odgoditev sestanka odbora za sankcije glede njih poostitve. Listi trdijo, da je Laval sporočil Mussoliniju, da ako Italija takih predlogov ne stavi, Lavalu ne bo mogoče doseči odgoditve poostitve sankcij. Listi pa trdijo tudi, da angleška in francoska vlada niti sami še nista našli podlage, na kateri bi se mogel mirno rešiti italijansko-abesinski spor. Obenem se poroča, da bo 9. t. m. prispel najbrže Laval sam v London, kjer bo razpravjal z Baldwinom o vseh aktualnih vprašanjih, zlasti pa o

tistih, ki so v zvezi s sankcijami.

RIM, 3. decembra. Italija računa že s tem, da bo odbor za sankcije 12. t. m. sklenil poostitve in se zaradi tega naglo pripravlja na obrambo. Popisane so vse rezerve petroleja, bencina in nafte. Vse prebivalstvo je pozvano naj varčuje z bencinom. Da se zmanjša avtomobilski promet, so se silno zvišale trošarinske takse na bencin. Računa se, da bo od 300 tisoč avtomobilov, kolikor jih ima Italija, okoli 100 tisoč stavljenih iz prometa. Čim se poostitvi sankcije, bodo vse zaloge bencina rekvirirane. Avtomobili se bodo smeli porabljeni le za neobhodne potrebe javnega prometa. Prav tako se nadaljuje tudi odvzem zlata in drugih kovin. Dne 18. decembra bodo morali oddati vsi zakonci v Italiji svoje poročne prstane.

Na tavišču domače politike

Razpoke v temeljih „zružene opozicije“

Trializem ali široke samouprave? — Idejna razcepjenost postaja vedno večja

Koruzni zakon, ki so ga za petomajске volitve sklenile z g. dr. Mačkom nekatere srbijanske politične skupine, v glavnem Davidovičevi demokrati in zemljoradniki Joce Jovanovića, dalje Spahova muslimanska organizacija ter nekateri politiki iz Slovenije raznih poprejšnjih političnih barv, in ki so ga ti zakonci skušali podaljšati tudi še za eventualne nove volitve, se krha od dne do dne bolj, čim delj se nove volitve odlagajo na nedoločen čas. Ne mislimo tu na razne malenkostne spore in trzavice, ki se pojavljajo v vodstvu »slovenske fronte« te zružene opozicije, ker so to pojavi odnosno posledice zgolj osebnih ambicij. Tudi ne mislimo tu na difference, ki so nastale med zemljoradniki in demokrati v Sloveniji, kjer ste ti dve skupini dolgo časa skušali varovati videz skupnosti in enotnosti, vključno z irondiranjem enega izmed zemljoradniških voditeljev, dr. Dra-

goljuba Jovanovića, kjer pa je zadnji čas tudi izbruhnil javen in vsej javnosti očiten razkol med obema skupinama, tako da se shodi ne vrše več skupno. Vse to pa so tudi, kakor v Sloveniji, več ali manj pojavi osebnih nasprotij, dasi ima spor med srbijanskima skupinama tudi že nekoliko globlje idejnega ali programatičnega temelja.

V vse drugi luči pa je treba gledati pojav nesoglasja, ki ga vidimo med stališčem Davidovičevih demokratov in skupine dr. Mačka v enem temeljnih vprašanj naše notranje politike. Dočim dr. Maček sam še vedno temeljito molči o vprašanju notranje ureditve države, ki je tudi jedro tako zvanega »hrvatskega vprašanja«, in dočim njegovim zavetnikom iz bivše demokratske stranke to vprašanje rešujejo s parolo najširših samouprav, doslej pa razni odposlanci g. dr. Mačka na shodih i zružene opozicije

si bivše HSS govorijo prav odkrito proti državnemu edinstvu in za federativno ureditev države.

Zagrebski dnevnik »Obzor«, ki je še vedno smatran kot nekako polslužbeno glasilo g. dr. Mačka, je v svoji številki od 26. novembra t. l. objavil kratko poročilo o govoru, ki ga je imel prejšnjo nedeljo na nekem shodu v Srbiji gosp. Milan Grol, bivši minister in eden izmed glavnih ideologov bivše demokratske stranke, in v katerem se je izjavil proti trializmu (tako pravi »Obzor«, mišljena je pa gotovo federativna ureditev države!). »Obzor« pravi, da je bil Grolov govor v notranjepolitičnih zadevah zelo nejasen in da zaradi tega ni čudno, če beograjski tisk trdi, da so bivši demokrati v vprašanju notranje ureditve države na isti črti z JRZ: na črti širokili samouprav. »Obzor« je sicer mnenja, da to ni točno, ker na tej črti ne bi moglo biti sodelovanja z bivšo HSS.

Res je eno: doslej se skoro vsi govorniki zružene opozicije — izvzemši nekatere eksponente g. dr. Mačka — zelo previdno izogibajo jasni izjavi glede gornjega temeljnega vprašanja naše notranje politike. Gg. Davidovič in drugi pač v svojih govorih stalno žonglirajo z demokracijo, enakopravnostjo in s širokimi samoupravami, nismo pa doslej iz njihovih ust še čuli jasne izjave o tem, kako si predstavljajo rešitev »hrvatskega vprašanja«. Če je torej g. Grol res podal izjavo proti trializmu, odnosno proti federativni ureditvi države, kar tolmačijo mentorji Mačkove ideologije kot nemogočo bazo za sodelovanje, potem moremo to smatrati, kot prvo uradno začetno izjavo, ki je pa takoj tudi doživela prav tako odločno uradno odklonitev s strani lista, ki se smatra po vsem svojem pisanju kot polslužbeni organ bivše HSS. In to je nedvomno veliko dalekosežnejša razpoka v temeljih zružene opozicije nego priložnostne preklarije med voditelji »slovenske fronte« zružene opozicije.

Zakon, če tudi divji v katerem zastopata oba kompacišcenta idejno tako globoko si nasprotujoče stališče v temeljnem vprašanju naše notranje politike, ne more ostati trajen. To tembolj, ker niti ni bil sklenjen iz idealnih razlogov idejne borbe, ampak predvsem zaradi možnosti, se dokopati do odločilne moči v državi, torej zaradi oblasti. In čim delj se z odlaganjem novih volitev odлага tudi ta možnost, tembolj se bodo krhali tudi temelji tega zakona. Tak je zakon narave!

V. S.

ODCEPITEV SEVERNE KITAJSKJE.

ŠANGHAI, 3. decembra. Japonci so izvršili tako močan pritisk na guvernerje petih severnih kitajskih pokrajin, da so se vdali in je treba pričakovati vsak trenutek proglasitve neodvisne severno-kitajske republike. Predsednik nove republike postane baje general Jung Čeng, ki so ga Japonci popolnoma pridobili zase in razpolaga na severu z najmočnejšo vojsko.

AMNESTIJA V GRČIJI.

TENE, 3. decembra. Grški uradni list je objavil zakon o amnestiji vseh vojaških in civilnih oseb, ki so bile zapletene v zadnjo vstajo. Amnestirani so tudi tisti, ki so pobegnili v tujino, torej tudi sam Venizelos. Kralj je danes sprejel voditelja venizelistov Sophulisa. Venizelos sam se baje ne vrne več v politiko.

Domači razgledi

Za kraljev spomenik

Za dostojen spomenik bi bilo potrebno najmanj pol-drugi milijon dinarjev — Tretjina je že zbrana — Vsi, ki še niste, storite svojo narodno dolžnost

Po tragičnem marsejskem dogodku je bil naš obmejni Maribor med prvimi, ki je pokrenil akcijo za postavitve spomenika našemu največjemu vladarju kralju Aleksandru I., ki je umrl mučeniške smrti za našo državo in za ohranitev miru med narodi. Organiziral se je odbor za počastitev spomina blagopokojnega Vi-teškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in šel takoj na delo. Nabiralna akcija je imela doslej lepe uspehe in je zbranih za kraljev spomenik že nad pol milijona dinarjev. Najširša javnost se je pozivu odbora v častni meri odzvala, vendar pa pogreša odbor prispevke še mnogih o katerih je prepričan, da so pripravljene podpreti njegovo vsenarodno akcijo, ki pa tega še niso storili iz tehničnih ali drugih vzrokov.

Maribor hoče kot stražar na skrajni točki severne meje postaviti mrtvemu kralju dostojen spomenik. Za spomenik bi bilo potrebno najmanj pol-drugi milijon dinarjev in je doslej zbrana že tretjina. Odbor za postavitve spomenika v Mariboru je razposlal na tisoče pol in blokov posameznikom in korporacijam, ki so se odzvale v mejah svojih zmožnosti. Mnogo jih je, ki so obljubili prispevati večje zneske. Prav častno pa so se odzvali apelu državnih nastavljenici. Nabiralne akcije na raznih državnih zavodih so dosegle naravnost nepričakovane uspehe. V Mariboru so se zlasti postavili nastavljenici obeh sodišč in železničarji. Za njimi pa nič ne zaostajajo poštni uslužbenci in razni privatni poklici. Tudi zbirke po šolah so lepo uspele.

Precejšnje zmedo med nabiralci pa so povzročile razne okrožnice banske uprave, ki je pozvala zlasti vodstva in ravnateljsva državnih zavodov in šol,

naj pošljejo nabrane prispevke za kraljev spomenik po sreskih načelstvih banski upravi. Zaradi tega so mnogi poslali znatne zneske na drugi naslov, čeprav sta se ljubljanski in mariborski odbor za postavitve kraljevega spomenika točno dogovorila, kako bosta izvedla svoje akcije. Mnogo šolskih upraviteljev in voditeljev državnih zavodov je poslalo celotne zbirke banski upravi. Ko pa je pričel mariborski odbor zaradi evidence urgirati vrtnitev nabiralnih pol, so mu mnoga šolska vodstva odgovorila, da so denar, nabiralne pole in bloke poslali po sreskih načelstvih na bansko upravo. Na ta način je mariborska akcija doslej prikrajšana za približno 200.000 Din. Pričakovati pa je, da bo ljubljanski odbor odstopil iz štajerskih krajev poslani mu prispevke mariborskemu, ki je edini do njih upravičen, saj je sam organiziral nabiralno akcijo in vodi tudi točno evidenco in kontrolo o vseh razposlanih nabiralnih polah in blokkih. Res čudno je tako postopanje naših oblastev in človek nehoti dobiti vtis, da hoče biti naša slovenska prestolnica prva pri postavitvi kraljevega spomenika, toda na račun obmejnega Maribora in še morebiti katerega drugega slovenskega mesta.

Ker bo moral odbor za postavitve kraljevega spomenika v Mariboru svojo akcijo čim prej zaključiti, vljudno prosimo, ki jim je poslal nabiralne pole in bloke, naj mu oboje vrnejo in mu na ta način olajšajo delo ter prihranijo nepotrebne stroške za urgence in ponovne pozive. Posebej pa vljudno prosimo vse predstavnike državnih in šolskih oblastev naj pošljajo nabrane prispevke mariborskemu odboru.

lo za naš narod, a tu teh žalostnih razmer ni nihče videl. Ali ti ljudje ne spadajo med naš narod? Marsikdo je samo dobrotnik na papirju. Ali se bo kje dobila za te ljudi kaka podpora sedaj, ko je zima? Občina itak dovolj skrbi za nje, a kje so pa drugi, ki bi lahko? —ar.

Studenške novice

Studenčani! Soobčani!

Studenčani! Soobčani! Bliža se zima in z njo beda in pomanjkanje. Gospodarska kriza noče ponehati. Nasprotno smo leto za leto v slabših razmerah vsi: delavci, kmetje posestniki in nameštenci. Hudo je za denar, majhen je zaslužek, pa vsaj za skromen kruh in streho ter obleko še ni šile. Imamo pa v občini mnogo revežev in brezposelnih njih število je vsako zimo večje, vedno več jih prosjači po ulicah od hiše do hiše, siromaštvu je zelo veliko. Občina je po § 22. obč. zakona dolžna pomagati tam, kjer je pomoč potrebna. Denarna sredstva so se majhna, zato smo prisiljeni po zgledu drugih velikih občin tudi letos organizirati pomožno akcijo s prošnjo do vseh onih naših občanov, ki imajo vsaj še skromen zaslužek, kruh in streho čez zimo. Lani so se lepo pokazala dobra srca, da smo mogli lajšati zimske težave in prebiti zimo. Tudi letos prosimo dobrosrčne Studenčane in Studenčanke za pomoč v obliki enkratnega prostovoljnega prispevka v zimski bednostni sklad za najrevnejše Studenčane! Pomoč — največ v živem — se bo dajala le resnično potrebnim, nikakor pa ne osebam, ki bi hotele izrabljati dobrodelnost vrlih studenških darovalcev. Cenj. gg. hišne posestnike in upravitelje hiš prosimo, da nabrane zneske oddajo skupno z nabiralno polo do božičnih praznikov v občinski pisarni v Studenčah. Večji darovi se bodo objavili v časopisju. — Za vsak dar se občinska uprava zahvaljuje že vnaprej! — Predsednik: Alojzij K a l o h, l. r.; blagajnik: Franc P u š n i k, l. r.

Ptujske novice

Proslava Zedinjenja. V Ptujju smo dan Zedinjenja v nedeljo 1. decembra kot državni praznik proslavili na slovesen način. Ob 10. uri se je vršila pontifikalna sv. maša v mestni župni cerkvi sv. Jurija, katero je daroval infulirani prošt g. Ivan Greif ob številni asistenci. Pontifikalno mašo so se udeležili predstavniki vojaških in civilnih oblasti, društev in korporacij ter velika množica občinstva. Tudi častna četa vojaštva je bila razvrščena. Po službi božji se je vršil mimohod pred mestno palačo z mest-

Spartna gibanje

Najboljši mariborski lahkoatleti

Lista petorice atletov v posameznih disciplinah 1. 1935

Letošnja lahkoatletska tekmovanja so postavila sledeče najboljše rezultate v posameznih disciplinah: **Tek 100 m:** Starašina (Zel.) 11.2, Stropnik (Zel.) 11.8, Venuti (Zel.) 11.4, Mühleisen (Rap.) 11.6, Monderer (Rap.) 11.7. **Tek 200 m:** Mühleisen (Rap.) 23.7, Venuti (Zel.) 23.8, Stropnik (Zel.) 24.1, Monderer (Rap.) 24.6, Muravs (Zel.) 25. **Tek 400 m:** Mühleisen (Rap.) 51.6, Hofer (Rap.) 52.8, Muravs (Zel.) 56.2, Crnobori (Zel.) 56.6, Ledinek (Zel.) 57.1. **Tek 800 m:** Hofer (Rap.) 2.03, Mühleisen (Rap.) 2.06.2, Muravs (Zel.) 2.07, Ledinek (Zel.) 2.10.2, Kopriva (Zel.) 2.12.2. **Tek 1500 m:** Muravs (Zel.) 4.30, Kangler (Zel.) 4.30.8, Hofer (Rap.) 4.36.8, Podpečan (Zel.) 4.40, Struel (Mar.) 4.44.3. **Tek 5000 m:** Kangler (Z. Mrt.) 16.29, Podpečan (Zel.) 17.18.4, Hoš (Marat.) 17.23.5, Struel (Marat.) 18.08.3, Saje (Zel.) 18.16. **Tek 10.000 m:** Kangler (Z. Mt.) 34.16.8, Podpečan (Zel.) 37.31.4, Skamlec (Mar.) 37.43.2, Hoš (Marat.) 37.47, Saje (Zel.) 38.08. **Tek 110 zapreke:** Urbamek (Zel.) 18.4, Monderer (Rap.) 18.7, Musnik (Rap.) 20.1, Venuti (Zel.) 20.4, Hlade (Z.) 22. **Stafeta 4x100:** Reprezentanca 46 Rapid 46.7, Železničar 48.5, Maraton 50. — **Skok v višino:** Krajčič (Zel.) Mlekuš (Zel.) Davidovič (Zel.) vsi 1.65, Musnik (Rap.), Radoslavski Marat.) 1.60. **Skok**

no godbo na čelu. Mesto je bilo docela v zastavah.

Sokolski 1. december. Ptujsko Sokolsko društvo je proslavilo državni praznik, ki je hkratu praznik Sokolstva, kakor vsako leto s svečano sejo, ki se je vršila po cerkveni zahvalni službi božji v prosvetni dvorani »Mladike« ter s popoldansko telovadno akademijo v mestnem gledališču. Potem, ko se je ob priliki glavne skušnje za akademijo v soboto popoldne že izvršil prevod sokolske dece v naraščaj, pri čemer je sodeloval pevski zbor meščanske šole pod spretnim vodstvom strokov. učitelja g. Hasla, se je na svečani seji v nedeljo izvršil prevod naraščaja v članstvo ter zaobljuba članstva, ki je v letu 1935. nanovo pristopilo k društvu. Na seji je bila prečitan poslanica Saveza kraljevine Jugoslavije, s pesmimi pa je sodeloval zbor Glasbene Maticice pod vodstvom svojega kapelnika g. prof. Sedlbauerja, trio (čelo, gosli in klavir), ki so ga odlično izvajali prof. Sedlbauer, strok. učitelj Hasl in gdč. Kabajeva, nastavnica Glasbene Maticice; slišali smo po daljšem času zopet tudi g. prof. Rusa, ki je s svojim sonornim baritonom zadivil udeležence akademije. Ostale programske točke je izpolnila telovadba, ki je dokazala, kako smotreno se vrši delo v naših sokolskih telovadnicah, ki je pa hkrati tudi izpričala, da imajo naši sokolski vaditelji in sokolske vaditeljice mnogo smisla za umetnost ritma. Vse izvedbe, ki smo jih videli, so bile brezhibne, poedine napake, ki so podletele, pa je treba pripisati (pri deci) nežni starosti. Obhajali smo akademijo z mislijo: da bi šlo po tej poti naprej.

Lepo darilo. Znana tvrdka s perutnino Reinhardt v Ptujju je darovala 5000 Din za mestne reveže.

Cestna nesreča. Na javni cesti pri Zavrču je prišlo te dni pri izogibanju med voznikom in avtomobilom do nesreče. Pri tej priliki je voz zdrknul v občestni jarek in se prevrnil. Na vozu sedeča Marieta Muhič, posestnica pri Sv. Marku, je padla z voza tako nesrečno, da je zadobila težke poškodbe po vsem telesu.

Pogrošenec se vrnil in umrl. Martin Podgoršek, 68 letni upokojeni železničar, ki je — kakor smo poročali — izginil od doma in so ga šele po 10 dneh našli onemoglega in nezavestnega, je na posledicah umrl. Ker je bil proglašen slaboumnim, so ga nameravali te dni oddati v umobolnico, česar pa ga je sedaj rešila smrt.

Kino. V sredo 4. in v četrtek 5. t. m. obakrat ob 20. uri se predvaja film »30 dni princesa«. V soboto 7. tm. ob 20. uri in v nedeljo 10. tm. ob 18.30 in 20.30 pa je na vrsti »Svet brez maske«.

Glasovi našega nadežljiva:

Marenberške socialne slike

Revščina socialno najbednejših pred novo zimo

Kriza, kriza, kolikokrat je ta usodna beseda že šla preko ust, kolikokrat je že bila napisana! Že vsak otrok ve povedati, da je kriza in celo vrabci že čivkajo: »Povsod je kriza«. Ampak kriza je le za male ljudi, za one, ki si v potu svojega obraza služijo vsakdanji kruh. Poglejmo malo po Marenbergu, videli homo posledice te krize, kako je posegla med najnižje sloje med proletariat, ki tvori največji del vsega prebivalstva.

Nekaj korakov iz trga vidiš ogromno stavbo. Bila je nekoč samostan in last dominikank, kj jih je režim cesarja Jožefa II. pregnal. Danes je ta stavba za sebna last. Že zunaj vidiš kopico bledih, raztrganih otrok, ki te prosijo za dar. Z obraza jim bereš, da živijo v skrajno mi-zernih razmerah. Pri vsakem oknu pa vidiš, kako plaho te gleda starka ali stavec, ki se komaj drži, pokoncu Lica teh ljudi so upadla in v očeh jim bereš, da živijo v strašni bedi, kateri se je pridružila še zavratna bolezen.

Ko stopiš v nizko, temno, obokano sobo, ti takoj udari v nos vonj po trohno-bi in plesnivosti. V majhni, komaj nekaj korakov dolgi in široki sobi sta dve postelji, kjer spi sedem ljudi. V enem kotu je majhen štedilnik z nekaj lonci in skledami ter miza. V drugem kotu je nekaka pregrada in tu je svinja, zgoraj pa so ko-koši. Tako je stanovanje sedemčlanske rodbine, pri kateri je po vrhu gospodar še hudo bolan. Ni čuda, da v takih stanovanjih gospodari zavratna tuberkuloza in žanje svoje žrtve. Gospodar ne more na delo, Gospodinja in otroci morajo odslužiti stanovanje in hodijo na delo po polju. Dobijo na dan 5 Din in 1/2 mleka.

Takih stanovanj je mnogo v tej stavbi, ki ji pravijo »kloster«. Tu bi morale poseči vmes naše oblasti, naše socialne ustanove in društva bi morala priskočiti tam ljudem na pomoč! In ta deca, ki živi

v teh stanovanjih brez zadostne hrane, sedaj pozimi tudi brez zadostne obleke v tem legu tuberkuloze, prihaja v šolo. In kakšen je uspeh?! To si vsak lahko sam misli! Teško je na svetu, a to je nekaj v nebo vpijočega, saj ljudje ne živijo kakor se spodobi ljudem, ampak kot živina, in še ta ima ponekod lepše.

Preden prideš v trg, vidiš veliko skalo, katero razstreljujejo in tolčejo kamenje v gramoz za naše ceste. Sami starci sedijo tu in enakomerno tolčejo dan na dan. Vsak ima že velik kup in še vedno tolče in tolče, naj bo dež ali pa sije sonce. Povprašam tega starca: »Koliko dobiti za 1 m³ tega natolčenega kamenja.« Odgovori mi: »Slabo plačajo, 20 Din dobim za 1 m³ in za to moram delati dva dni od zore do mraka.« Torej 20 Din za 1 m³ gramoza! Če računamo, da stane v Marenbergu 1 kg govejega mesa 8 Din, si ta revež ne zasluži niti za živem, posebno če ima še družino. In sedaj na zimo se neha tudi to delo, in kaj bo sedaj? Res težko je tu življenje.

Po trgu vodi otrok na dolgi palici starca-berača, ki je popolnoma slep. Ima ženo in sedem otrok. Vsak dan ga vodi eden izmed njegovih otrok od hiše do hiše in prosil miloščine. In kako ta človek preživlja svojo družino?

Mnogo je tudi takih primerov, da sta v eni družini dva otroka, ki hodita v šolo. A prihajata izmenoma, danes eden, jutri drugi. To pa zaradi tega, ker si menjata obleko, ker imata oba samo eno, ali pa čevlje... Tudi v ubožni hiši so take razmere. Tem je vsaj občina sezidala stanovanje.

Take so torej razmere v obmejnem Marenbergu. Sedaj, ko pritiska zima in mraz, sedaj je nastopil za te ljudi najhujši čas. Trpeti morajo lakoto in mraz.

Kolikokrat čitamo po časnikih, ali se pa kdo trka po prsli, koliko se je naredi-

Mariborske in okoliške novice

Vlomilci v Knezerjevo in Poševo trgovino obsojeni

Drzni vlom sredi Maribora popolnoma razjasnjen — Kazen: 18 let težke ječe

Še dobro je v spominu drzni in rafinirani vlom, ki je bil izvršen v noči na 3. avgusta v Poševo in Knezerjevo trgovino na Aleksandrovi cesti. Po temeljitem zasledovanju se je kakor znano posrečilo izslediti soudeležence v osebi bratov Kropelj ter Ferdinanda Berkopa. Vsi trije so bili že ponovno predkaznovani radi raznih tatinskih in vlomskih podvigov. Začetkom avgusta pa so se pojavili v Mariboru in so izvršili v noči na 3. avgust omenjeni drzni vlom. Iz Poševe manufakturne trgovine so odnesli raznega blaga v vrednosti 6000 dinarjev, nato pa so vdrli skozi vrata, ki spajajo Poševo in sosednjo Knezerjevo trgovino, v omejeno zlatarno in draguljarno ter odne sli ure in druge dragocenosti v skupni vrednosti 14.500 dinarjev. Vihotapili so se v notranjost obeh trgovin na ta način, da so se vzpeli preko ograje v Čafovi ulici in se priklatili v hišno klet, od koder so skozi napravljeno odprtino prilezli v Poševo trgovino in nato v Knezerjevo. Storilci so nato izginili, toda kmalu zatem so aretirali v Koprivnici tri sum-

ljive moške, ki so nameravali na ogrsko stran in pri katerih so našli predmete, glede katerih se je izkazalo, da izvirajo iz omenjene vlomne tatvine. Privredli so jih v Maribor, kjer so jih zasliševali. Prvotno je vzel vso krivdo na sebe 32letni Ferdinand Berkop, dočim sta oba Kropelja krivdo zaničala. Pozneje pa je eden bratov Kropeljev krivdo priznal in hkrati skušal razbremeniti svojega brata, češ, da ni bil navzoč pri vladu in da ju je kritični dan čakal v nekem gozdu v mariborski okoliici.

Vlom se je z razpravo pred mariborskim malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval sos. dr. Tombak, popolnoma razjasnil. Vsi trije so bili obsojeni, in sicer precej občutno ter so dobili: 46letni Rihard Kropelj 7 let težke ječe ter trajno izgubo častnih državljskih pravic, 35letni Filip Kropelj 6 let težke ječe in trajno izgubo častnih državljskih pravic, 32letni Ferdinand Berkop pa 5 let težke ječe ter 5 letno izgubo častnih državljskih pravic.

Ivan Nikolaj Vrabl — petdesetletnik

Na Miklavžev večer praznuje petdeset letnico svojega rojstva eden najmarljivejših in najzaslužnejših kulturnih delavcev našega mesta — Ivan Nikolaj Vrabl. Rojen je bil v Središču ob Dravi kot potomec stare in ugledne domače rodbine. Gimnazijo je obiskoval v Mariboru, kjer je bil vedno med najboljšimi dijaki. Že takrat se je živo zanimal za narodno-obrambna vprašanja in bodril svoje sošolce in prijatelje k delu za napredek našega rodu. Po končanem gimnazijskih študijah (1906) se je posvetil na vseučiliščih v Gradcu in v Pragi pravni in dovršil slednjč tudi trgovsko akademijo. V tem času se je udeleževal vneto pri »Omladin« pri »Slovenskem braniku«. Bil je tudi sourednik »Sloge« in sourednik raznih naprednih listov tedanje časa. Nato je vstopil v Mariboru v sodno službo in ostal tu med svetovno vojno. Po preobratu je vodil nekaj časa okrajni sodišči v Ljutomeru in Gor. Radgona. Nato se je vrnil kot okrajni sodnik v Maribor ter postal l. 1926 upravnik tukajšnje moške kaznilnice. Kot sodnik je bil vedno vesten, marljiv in strogo objektiven. Prav tako vzgledno upravlja svojo sedanjo težko in odgovorno službo. Obenem se je posvetil z vso vneto kulturnemu (prosvetnemu) delu. Udeleževal se je pri Ljudski univerzi, Ljudski knjižnici, Zadrugi državnih nameščenec in še pri raznih drugih kulturnih oziroma gospodarskih organizacijah. Zlasti pa je vzljubil Zgodovinsko društvo, kjer opravlja je več let posle blagajnika, kakor tudi Študijsko knjižnico, kateri je podaril mnogo dragocenih književnih del. Za te zasluge je bil tudi odlikovan z redom Jugoslovanske krone, dasi v svoji skromnosti ni nikdar iskal časti in priznanja. Kot tovariš je postrežljiv in pomaga rad vsakomur, ki išče njegovih nasvetov in pomoči. Obenem je tudi vzoren soprog in najboljši oče svojih otrok. K njegovemu življenjskemu jubileju mu želimo iz srca: Ad multos annos! V. T.

Okoli Jenkove proslave. Nekateri recenzente so se ob Jenkovi proslavi v tu kajsijem gledališču povpraševali, zakaj se je himna »Bože pravde«, pela na slovensko besedilo, ko je vendar skladatelj Davorin Jenko uglasbil to svojo skladbo na srbskohrvatsko besedilo. Sedaj se je oglašil k stvari tudi »Glas naroda«, ki piše v nedeljski številki z dne 1. decembra t. l.: »Pri zadnjem koncertu Ipvčeve župe so peli državno himno »Bože pravde« v slovensčini. Recenzenti s tem niso bili zadovoljni, pa tudi pretežen del javnosti ne. Ugotavljamo samo: borci,

junaki s Kajmakčalana, Cer-planine in kakor tudi albanske Golgote, so se zadovoljili z izvršnim besedilom državne himne. Toliko lažje bi bili s tem zadovoljni nekateri mariborski trotoarski junaki ali »borčki«. O Jeruzalem, zakaj nam pošiljaš te novodobne borce — brb-

Na turneji po Češkoslovaški so se odpeljali z današnjim popoldanskim brzovlakom naši mali harmonikarji mariborske »Harmonije«. Potovali bodo preko Avstrije in nastopili pod vodstvom prof. Schweigerja v Pragi, Brnu in Bratislavi. Mali harmonikarji »Harmonije« so se odzvali namreč povabilu češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša ob priliki njihovega nastopa na Bledu, ko je tam zasedala Mala antanta. Turneja bo trajala 8 dni. Po poročilih praških listov naše male harmonikarje že nestrpno pričakuje vsa javnost in jim pripravlja tudi ljubezniv sprejem. Želimo jim srečno pot in mnogo lepih uspehov! — Prvi nastop naših malih harmonikarjev v Pragi bo prenašal radio jutri v sredo od 16.35 do 16.55 ure, na kar opozarjamo radio poslušalce, zlasti pa ljubitelje naših malih harmonikarjev.

Gradbeno gibanje. Dobili so gradbeno dovoljenje: Posestnica Marija Seliška za gradbo strešnega nadzidka in preureditev oken na stanovanjski hiši na Koroški cesti 68. Posestnica Helena Robaus za preureditev v prvem nadstropju stanovanjske hiše na Koroški cesti 24. Tvrđka Gustav Scherbaum za namestitev svetlobne reklame na Grajskem trgu 6. Robert Biber za zgradbo gospodarskega poslopja na dvorišču Koroška cesta 21.

Pozivajo se vsi neaktivni oficirji (rezervni, vpokojeni, v ostavki in nesprejeti kakor tudi vojni činovniki (voj. uradniki), sedaj bivajoči na teritoriji mestne občine mariborske, da se brezpogojno v roku 48 ur po prečitavanju oziroma zaznanju tega razglašajo javno med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu. Slomškov trg št. 11, ter da prinesejo s seboj oficirsko legitimacijo odnosno objavo radi primerjanja podatkov. S seboj naj prinesejo najnovejšo sliko v velikosti 4x6 v uniformi ali v civilu radi predaje tej občini.

Namesto venca na grob pok. Wögerer Emerika je darovala »Unio družba z o z e« za tuk. mestne reveže znesek Din 150, za kar ji mestna občina mariborska izreka iskreno zahvalo.

Ljudska univerza. Vsi ljubitelji radia se opozarjajo na veleinteresantno predavanje o radiotehnikah, ki ga bo imel g. ing. M. Osana, univer. prof. iz Ljubljane in odlični strokovnjak elektrotehnike dne 6. decembra 1935. Gosp. profesor si je naložil poseben trud in stroške, da nam pojasni potom številnih poskusov tajno-

sti električnega valovanja in širjenja valov različne dolžine. Pojasnil bo vsu trudapolno pot, ki jo je hodil iznajditelj, da je prišel končno do tako čudovitih rezultatov Pripeljal bo s tovornim avtom iz Ljubljane mnogo aparatov, s katerimi bo izvajal eksperimente, ki naj ponazorijo prenašanje 6 meterskih in 60 cm valov. Posebno interesantno pa bo njegovo predčenje potom eksperimentov žalostnega dejstva, da se ljubljanska postaja v Mariboru zlasti ob večernih urah tako slabo sliši. — V ponedeljek dne 9. decembra predava g. prof. France Vodnik pisatelj v Ljubljani, o ideji demokracije v književnosti.

Smučarski tečaji sportnega odseka Uduženja rezervnih oficirjev in bojnikov Maribor. Da moremo zaključiti pri jave za smučarske tečaje, prosimo vse one, ki so prejeli našo tozadevno okrožnico, da se prijavijo do 10. decembra 1935. upravi pododbora, ozi. vsako sredo od 19.—20. ure v društveni pisarni, v Jurčičevi ulici št. 9. V ta tečaj sprejemamo tudi gg. rezervne oficirje, ki niso naši člani. Pripominjamo, da se bodo vsi tečajji vršili pod strokovnim vodstvom diplomiranega saveznega smučarskega učitelja, torej je uspeh vsakemu tečajniku zajamčen.

Sv. Miklavž pride! Ma mice! kot v pravljici iz zlatih oblakov se bo pojavil v petek 6. decembra ob 18. uri Sv. Miklavž s svojim bogatim spremstvom v velikih dvoranah Narodnega doma. V pravljico razpoloženje bo otroke uvedla članica Narodnega gledališča Elvira Kraljeva s svojo uvodno bajko o Sv. Miklavžu. Darila se bodo sprejemala v društveni pisarni v Narodnem domu v I. nadstropju levo in sicer: v četrtek 5. decembra zjutraj od 9 do 12. ure in zvečer od 16. do 19. ure. V petek 6. decembra zjutraj od 9. do 12. ure in popoldne od 14. do 16. ure. Darilo naj ima točen in čitljiv naslov. Prosimo, držite se določenih ur!

Humoristični gledališki večer, katerega bi imeli prireditelji igralci v kazinski dvorani, dne 3. 12. ob 9. uri zvečer se iz tehničnih razlogov preloži na poznejši čas. Kupljene vstopnice za ta večer ostanejo v veljavi, za kasnejšo prireditev, ki bo v listih pravočasno objavljena.

Opozarjamo na Miklavžev spored v Grajskem kinu!

V četrtek ob 21. uri bo v grajskem baru tradicionalni Miklavžev večer ISSK Maribora. Darila se sprejemajo od 9.—21. ure pri blagajni Grajskega kina. Vstopnine ni. Kavarniške cene. Vabljeni člani in prijatelji kluba. Ojačena godba in poseben kabaretni spored.

Nočno lekarniško službo imata danes v torku Maverjeva in Albaneževa lekarna, jutri v sredo pa Königova in Minařikova lekarna.

Moma so izpustili. K našemu zadevnemu včerajšnjemu poročilu o framskem uboju smo izvedeli še nekatere podrobnosti. Posestnik in krojaški pomočnik Jožef Mom se je namreč nahajal na prvo decemberski proslavi v Framu in je bil napaden, ko se je vračal od omenjene prireditve domov. Preiskovalni sodnik dr. Turato je Moma takoj zaslišal in so vse okolnosti, ki govorijo za to, da je ravnal v silobranu, tako jasne in nesporne, da so Moma takoj pustili na prosto. Tudi se je pri poizvedbah izkazalo, da so napadalcu znani nemirneži in pretepači. Pri obdukciji, ki sta jo izvršila preiskovalni sodnik dr. Turato in sodni zdravnik dr. Zorjan, se je dognalo, da je imel ubiti Anton Grašič prerezano žilo odvodnico in da je šel zabodljaj tako globoko, da mu je noževa ostrina ranila tudi del pljuč.

Obsojen krščen lisjak. 28 letni Franc Fajfer iz Brebrovnika je bil obtožen, ker je 7 posestnikom ukradel precej kljunov. Radi tega je bil pred tukajšnjim okrožnim sodiščem kaznovan na 4 mesece strogega zavora ter na 2 letno izgubo častnih državljskih pravic.

Drag pokrov. Mariborski mali kazenski senat je obsodil 25 letnega delavca Ivana Lešnika iz Maribora na 5 mesecev strogega zavora ter 2 letno izgubo častnih državljskih pravic, ker je posestniku Ivanu Vollerju dne 2. julija t. l. ukradel srebrni pokrov na nekem vrču, ki ga je pozneje prodal pri neki mariborski tvrđki.

Kolesarka treščila v avto. Včeraj okoli 11. ure popoldne se je peljala želez-

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Do vključno srede film iz carstva divjih živali

„Divji tovor“

Senzacija, smrtne borbe na lovu za divjimi zvermi. Ta film se predvaja v nemškem jeziku. V četrtek premiera ob pol 19. uri »Varijete«, najboljši cirkuški film. Hans Albers.

Čenjenj obiskovalci se opozarjajo na veliki Miklavžev spored, ki bo v Grajskem kinu v četrtek 5. in petek 6. decembra ob 16. (4.) uri. Izbran Miklavžev spored z Miklavževim nastopom, kakor tudi obdarovanjem obiskovalcev. Da je dana možnost vsakemu, se vrši ta spored po znižanih cenah.

Kino Union. Do vključno srede senzacijski film »Artisti« s Harry Pielom in nje govimi čudežnimi dresiranimi živalmi Sledi svetovna senzacija, film »Ne pozabi me« z Benjaminom Gigli in Magdo Schneider.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 3. decembra ob 20. uri: »Majda«. Red C.
Sreda, 4. decembra ob 20. uri: »Koncert Zagreškega kvarteta«. Red A.
Četrtek, 5. decembra: Zaprt.
Petek, 6. decembra: Zaprt.
Sobota, 7. decembra ob 20. uri: »Plesni večer Mercedes Goritz-Pavličeve«. Red B.

Velik umetniški užitek bo nudil koncert »Zagreškega kvarteta«, ki bo v sredo 4. tm. v gledališču. To je odlično vigran, homogen godalni kvartet, ki prav nič ne zaostaja za slavnejimi »Zikovci« ter si je, kjerkoli je nastopil, pridobil takoj občinstvo. Sodelujoči so štirje profesorji »Državne muzičke akademije« v Zagrebu. Koncert bo za red A.

Premiera Kreitove tragikomedije »Malomeščani« bo to nedeljo zvečer. To Kreitovo najnovejše dramsko delo je pisano izredno efektno ter je živ dokument in ogledalo malomeščarske naše omahljivosti med veliko vojno. Krstna predstava v Ljubljani je uspela nad vse pričakovanje, letos pa so »Malomeščani« razen v Mariboru, tudi na repertoarju osiješkega ter nekega praškega gledališča.

ničarjeva žena Marija Postružnikova s Pobrežja s kolesom po Kralja Petra trgu. Ko je kolesarka zavila proti Pobreški c. in zagledala nasproti ji vozeči poltovorni avtomobil, je zavila na levo. Pri tem pa ji je na blatnih tleh spodrsnilo in Postružnikova se je z vso silo zaletela s kolesom v zadnji del avtomobila. Suneč je bil silovit. Kolesarka je z glavo zadela v karoserijo in zadobila nad desnem sencem veliko zevajočo rano. Zgrudila se je in nezavestna obležala. Takoj so poklicali na pomoč mariborske reševalce, ki so težko poškodovano kolesarko nemudoma prepeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico.

Maskirani nasilniki so vdrli na Slivniškem Pohorju v hišo posestnika Blaža Hodnika. Oboroženi s koli in noži so strahovali domačine ter zahtevali življenje ali denar. Ker pa ni bilo denarja pri hiši, so izlili svojo jezo nad posestnikom in njegovo ženo na ta način, da so jo pošteno premakastili. Maskirane rokovnjače že imajo na varnem.

V Abesinijo šli miče... Skupina brezposelnih iz prekmurskih krajev je nameravala v Abesinijo, da bi se postavila v negušovo službo. Na zadevno prošnjo glede dopustitve odpotovanja pa so prejeli te dni odgovor, da se jim potovanje ne dovoljuje.

Huncveti po šumah. Posestniku Juriju Humanu iz Loma v velenjskem okolišču so še neizsledeni nepridiprivi nakradli za 4 vozove drv in jih neznanu kam odpeljali.

Tujci v Mariboru. V novembru je bilo pri mariborski policiji prijavljenih 2076 tujcev, med temi 697 inozemcev. Od inozemcev je bilo 74 posetnikov z Dunaja, 65 iz Gradca in 558 in drugih inozemskih mest.

Antoine de Courson:

Zamujeni ekspres

Rekel ji je:

»Jutri vas bom čakal v Nizzi pri brzem vlaku, ki odpelje ob četrt na osem z Lyon ske postaje. Prostor sem vam že rezerviral. S seboj ne vzemite ničesar. Pridite brez prtljage, brez oblek. Obleke, ki jih boste odslej nosili, bom sam izbral, da ne bo ostalo niti sledu iz preteklosti, niti gube na plašču, niti parfema na perilu. Bojim se, da ne bi pri odhodu preveč mislili na to, kar vzamete s seboj, zlasti pa ne na tisto, kar bo ostalo doma... Hočem, da pridete k meni samo vi, brze vse ga...«

Njegove besede so jo opojile kakor močan liker, če ga človek prehitro popije. In vendar jo je ob njih nekaj zbudilo. Peter! V svoji zmedenosti je skoraj pozabila moža, tako velika je bila razlika med življenjem, ki se ji zdaj ponuja, in življenjem, ki ga zapušča. Peter ji je pomenil dolgočasno vsakdanjost, kjer si je morala sama ustvariti veselje, nikar da bi ji ga dali drugi... Bilo je le delo brez prestanka, ljubezen med računi, prazno, moreče obzorje. Časih je verjela vanj. Z roko v roki sta šla po večni poti, ki je nihče ne pozna, dokler je ne prehodi. Kaj sta se brigala za prihodnji dan! Skromne sanje, poceni zabave so se ji zdaj zdele neznesne, in ljubezen, ki ji jo je dal njen ubogi Peter, ji je postala vsakdanja, neznačajna, brez poleta... Trpljenje? Morda... Ali naj ostane? Zdej ko je vsaj nekaj dni, nekaj ur pokušala resnično življenje...

Šla je z doma in ga pustila v vsakdanjem redu. Hišnica, ki je pletla v svoji loži pri svetiljki, jo je pogledala prav tako kakor druge dni. Nič ni uničila, nobenega škandala ni napravila. Saj je ta-

ko preprosto, da lahko odide, če upanje zaduši vest!

Peter je v uradu. Ob osmih pride domov, kakor vsak večer. Nocoj ga ne bo izpraševala:

»Kaj je novega?«

Že davno se je odvadila misli, da bo res kaj novega zvedela, kaj tako novega, da se bo vsakdanji tek njenega življenja izpiemnil. Vedela je že, kaj ji bo odgovoril:

»Kaj naj bo novega?«

Vendar je vedela, da dela. Do pozne noči piše strokovna poročila, dela načrte, ki bi mu morali prinesiti premoženje... Da, Peter je eden tistih siromakov, ki mislijo, da so izumili nekaj čudovitega, in nočejo videti, da so njih izumi zairaj neporabni!

Ko je stopila na cesto, se je vse v njej spremenilo; pozabila je na svojo hišo, ki jo je pravkar zapustila, in se zasnijala v srečo, ki jo čaka. Potovanje, zabave, neskrbnost...

Še uro časa je imela do odhoda vlaka. Poklicala je taksi in se odpeljala na postajo. Pod ogromno stekleno streho na peronu, sredi vrveče množice, se je čutila že tako daleč, da je nihče več ne bo mogel zadržati in poklicati nazaj. Prišla je brez prtljage, kakor je hotel on, v preprosti obleki iz sive volne. Torbico, ki jo je nosila zmeraj s seboj, je imela pod roko, kakor bi hotela še kaj kupiti. Kaj? Novo življenje po tem nenadnem, nepremišljenem koraku. Ni bilo obžalovanja v tej žepi po neznanem, po izpremembi, ki spi zmeraj v ženskem sreču in ki ga lahko prebudi že preprost žvižg lokomotive.

V veliki čakalnici, kjer se je gnetlo nešteto ljudi, so iskali njeni pogledi tabelo, ki kaže odhode vlakov. In njen vlak je že čakal. mirno, pokojno, kakor

bi se ne menil za vse veselje in vso žalost, ki jo napravi s svojim odhodom.

Nenadoma je stopila v kot. Množica potnikov je stopila iz nekega večernega vlaka. Siva, skoraj brezoblična množica.

Ozrla se je — toda prepozno. Neka roka je že počivala na njeni rami. Peter je stal pri njej:

»Kaj delaš tu?«

Bila je v zadregi, toda hitro je našla odgovor:

»Suzana mi je brzojavila... Saj jo poznaš... moja prijateljica iz mladosti. Za nekaj ur pride v Pariz. Prosila me je, naj jo na postaji čakam.«

Izgovor ni bil slab. Vendar se ji je zdelo, da ji Peter noče verjeti. Ali je morda vedel, zakaj je v resnici prišla sem? Ali mu je kdo povedal, da misli pobegniti? Je poznal skrivnost njenega srca?

»Čuj, nekaj ti moram povedati! Pustiva Suzano in odpeljiva se domov...«

Zbala se je... Vsakdanji prepričanje... izpoved... obljuba... poljub za spravo... Vsemu bi se lahko ognila.

»Kmalu pridem za tabo,« je zamrmrala. »Pojdi domov in počakaj me!«

Njegove oči so jo čudno pogledale.

»Rajši pojdi kar z menoj. Tako važno je, da ti moram hitro povedati...«

Še četrt ure je do odhoda ekspresa. Saj ne utegne poslušati njegovega jadrkovanja. Če se zdaj vda, zamudi sestanek, novo življenje, srečo...

Toda že jo je s silo potegnil s seboj. Če se mu upre, bodo postali ljudje pozorni, nastati utegne bogve kaj. Še nikdar ni videla tako čudnega, mrzličnega soja v njegovih očeh.

Proti svoji navadi je poklical taksi. Skupaj sta sedla, nekaj časa molčala, potem je pa začutila, kako je njegova roka segla po njeni.

Prepir, očitki, vse to se bo zdaj začelo. Kako se bo branila? Kaj mu bo rekla v opravičilo?

»Renata, ne glej me tako,« je proseče rekel. »Poslušaj me in ne segaj mi v besedo. Renata, srečen sem, uspelo mi je. Moj izum so danes dopoldne kupili. Bogata sva. Bogata si, saj sem delal samo zato, da bi mogel tebi položiti bogastvo pred noge. Za tebe sem delal. Kako srečna bova zdaj! Vse ti bom dal, česar boš hotela. Vsako željo ti bom izpolnil. Ustvaril ti bom življenje, ki si o njem sanjala...«

Prebledela je in vzdrhtela. Ni mogla spraviti besedice iz sebe. Tedaj je avto obstal. Peter je skočil iz njega, prijel okoli pasu in odvedel po stopnicah navzgor.

»Vse moram še premisliti; vse misli moram še zbrati,« je vzkljnil, ko sta stopila v stanovanje.

Na svoji pisalni mizi je zagledal pismo.

»Kaj pa to pomeni?« je vprašal. »Ti si mi pisala?«

Z grozo se je spomnila besed, ki jih je v naglici napisala brez slovesa in upanja na svidenje, ko je hotela poiskati drugega moža...

Hitro se je zbrala in odvrnila:

»Pisala sem ti, da pojdem na postajo in da se bom morda zamudila.«

Pogledal je ovitek in ga na drobne kosce raztrgal.

Vzdih olajšanja se ji je iztrgal iz prsi. On pa je še vedno pripovedoval o bodočnosti in veliki sreči.

Ne da bi odložila plašč, ga je Renata začudeno poslušala, kako je govoril o sreči, o upanju, in neprestano ponavljal njeno ime. In ko je nehal, je vozil ekspres že davno proti jugu...

Iz življenja in sveta**Ogromna moč kapljice vode**

V kapljici vode je toliko moči in sile, da bi lahko leto dni opravljala delo 200 konjskih sil — Bodoči izgledi tehnike

Z veliko smotrenostjo stremi tehnika za uresničenjem svojega bodočnostnega ideala, da bi svetu odkrila nove vire energije.

V načrtih sodobne tehnike ima premog, danes še prvak med energijskimi viri, le podrejeno vlogo. Tehnika hoče izkoristiti energijo, ki se kaže in skriva v valovnem gibanju morja, v viharjih, v toploti tropskih morij, celo v ledenosti polarnih oceanov. Najvišje stremljenje pa je posvečeno izkoriščanju neizmernih energijskih zalog, ki so skrite v sestavi atomov.

O tem nam mimo drugega poroča znani nemški učenjak in tehnik Hans Günther v svoji knjigi: »V sto letih«. Tam pravi: »Einstein nam je pokazal, kako moramo in moremo izračunati energijsko vrednost snovi. V kapljici vode, pravi na dalje, je dovolj sile, da bi lahko vse leto opravljala delo 200 konjskih sil.«

V svoji knjigi nas torej učenjak Günther opozarja na vrednosti, ki stotisočkrat in milijonkrat prekašajo tiste, ki so nam na razpolago s pomočjo sežigania in kemičnih reakcij. Le da ne poznamo nobene možnosti, da bi prodrli do teh sil. V radioaktivnih snoveh se ta energija sprošča po naravni poti, a te snovi so preredke in prelene, da bi jih mogla teh-

nika izkoristiti kot vire moči, kjer nam jih je mogoče sproščati, n. pr. pri razdiranju aluminijevega atoma, je uspeh premalen. Uspeh je razširil vest, da je nekemu učenjaku uspelo spreminjati vodik v helij, kar pa se je izkazalo za neresnično. Toda nekega dne bo znanost vendarle oživotvorila. Ali bodo do tega uresničena in oživotvorenja minila leta ali celo pokolenja, to je za nas vse eno. Takrat se bo človeštvo smehljalo našim močnim in predragim napravam za izkoriščanje vodnih in toplotnih sil. Novi prilikavi stroji bodo opravljali tisočkrat silnejše delo naših sedanjih velikih naprav. Takrat bo izginilo vse, kar rabi za prevoz kuriva od enega konca do drugega, kajti letne potrebe kakšne električne centrale po kurivu se bodo dale hraniti v navadni steklenici za vodo in vse bo uporabljalo le elektriko. Neomejene množine energij bodo tedaj na razpolago človeštvu za njegovo življenje in srečo, kakor za njegovo uničenje in tudi smrt.

Če pa človeštvo ne bo zrelo za to moč, ki jo bo bodočnost izročila njegovim rokam, tedaj bodo ljudstva in dežele pod možjo propadle.

Kako so vlovili človeka-žival

Lovec Salguero je v južno-ameriškem gozdovju našel v prašumi sledove človeškega bitja. Dolgo, pa je zasledoval, dokler ni nekega dne opazil, kako je neko bitje na svojevrsten način preskočilo neki grm ter se izgubilo v džungli. Kretnje tega bitja so bile tako čudovite, da si ni bil na jasnem, da li gre za človeka ali za žival. Salguero ni imel miru in je po dolgotrajnem preiskovanju zašel pred neko luknjo, ki se mu je zdela sumljiva. Z domačini in celim krdelom psov je

prodril v špiljo. Eden od domačinov je zgrabil za kamen in ga z vso silo zagnal v notranjost, oč koder so zaslišali grozen krik. Nenadoma se je pojavilo čudno bitje. Salguero je takoj na prvi pogled spoznal, da gre za človeka. Med tem divjim Tarzanom na eni ter domačini in psi na drugi strani se je vnela ogorčena borba. Kajti Tarzan je umel izvrstno lučati kamenje in z njim zadeti. Toda vsa njegova spretnost v lučanju kamenja mu najbrže ne bi pomagala veliko, da se ne bi bili psi bali tega pragozdnega čudovišča. Salguero je uvidel, da nima borba

veliko pomena, ker je hotel imeti Tarzana živega v svojih rokah. Domislil si je zvijačo. Domačinom je dal nalog, da se na Tarzana spravijo iz ozadja in ga skušajo uloviti v mrežo. In dokler je ta človek-žival kakor pobesnel obmetaval ose in vse druge okoli z velikim kamenjem, so se iz ozadja približali domačini z mrežami, ki so jih vrgli preko Tarzana. Tarzan je, na ta zvijačen način ujet, zdival in pobesnel, bil okoli sebe in tulil kakor divja zver. Salguero je še nadaljeval svoja raziskovanja, dokler ni dognal, da gre pri tem Tarzanu za neko indijansko dete, ki so ga bile pred leti opice ugrabile iz indijanskega tabori-

šča in ni bilo o otroku odtlej ne duha ne sluha. Salguero se je z neverjetno vnemo lotil zbujanja človeške zavesti v Tarzanu, ki je pokazal mnogo prirodne inteligence in ki se je s svojim zaščitnikom Salguerom že precej dobro razgovarjal v gladko tekoči špansčini.

Darujte za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

Mali oglasi**Prodaj****RABLJENO POHISTVO**

na prodaj: omara, postelja, miza, stoli, vtrina, otomana, pisalna miza itd. Maistrova ul. 1-1, Sučević. 5503

LUTOMERSKI RIZLING

od 5 litrov naprej. Praprotnikova ul. 4 (zraven kričevinske šole). 5518

BELA OTROŠKA POSTEJ JA

ceneno na prodaj v Studenčih. Naslov v upravi »Večernika«. 5513

KROJAČ A POZOR!

Kompletno delavnico zelo poceni prodam, tudi posamezno. Naslov v upravi »Večernika«. 5511

Kupim**ŠIVALNE STROJE**

kupim. Naslov v upravi »Večernika«. 5514

Sobo odda**SOBO IN KUHINJO**

takoj oddam. Koroška 41. 5520

OPREMLJENO SOBO

oddam oficirju ali točnemu plačniku. Stritarjeva ul. 25. 5517

Velika, svetla, opremljena SOBA

se odda takoj v podnajem. Strossmajerjeva ul. 28-II nadstr., stanovanje št. 9 5512

Sobo išče**DVE GOSPODIČNI**

iščeta stanovanje z oskrbo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Skrimo«. 5508

Spomnite se CMD**Razno****12% JAKOSTI ALKOHOLA**

Dalmatinsko izborno vino čez ulica Din 8.— lit., Viški sladki Opolo čez ulico Din 9.— lit. V »Grajski kletki. Prepričajte se, poskusite! 5505

PERJE

puh, pernice, odeje, vatirane in flanelaste, zavese, preproge, pregrinjala za divane in posteljne, namizne garniture ugodno in poceni pri Novaku. Koroška 8, Vetrinjska 7. 4285

Pojedina jeternih in krvavih

klobas v sredo 4. t. m. v GOSTILNI JOSIPINE SLOKAN. 5510

Vojašniški trg 3.**OPOZORILO!**

Prisilno upravništvo posestva ge. Julijane Pschunder, Zg. Radvanje št. 59, opozarja vsakogar, da so plačila, ki izvirajo iz donosev tega posestva, veljavna le tedaj, če so plačana v roke sodno postavljenemu prisilnemu upravniku g. Šteher Avguštinu. Obenem se opozarja, da se za g. Adolfa Pschundera, ne bo ničesar plačevalo iz donosov navedenega posestva. 5509 Prisilno upravništvo.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!**Otroški jopiči**

od Din 10.— naprej

TRPINOV BAZAR